

Miocs József: A szabadkai egyházmegye orgonái. Szabadka 1998.

A szerény külsejű, ám gazdag tartalmú könyvecske előszavát az egyházzenész-pap szerző stílszerűen az egyházi ének és zene védőszentjének ünnepén, Szent Cecilia napján írta. Jóllehet a szentek életét kegyetlen történelmi kritikával megközelítő hagiográfusok már háromnegyedszázada bizonyították, hogy a római vértanú Cecilia lelke harmóniáira figyelt, s nem valamiféle földi orgonát zengetett vértanúságának válságos pillanatai előtt; mégis, aki részese volt a már betelt század katolikus kórusmozgalmának, szívesen emlékezik vissza a lefejezett, szűzies menyasszonyra, akinek tiszteletére énekpróbák elején, végén zengték az énekkarosok lelkesen: „zengetvén a mennybéli orgonát, hirdessed dallal az Istenfiát!” A makó-belvárosi katolikus énekkar 1958 nyarán a szegedi dóm kórusának meghívására beutazott Szegedre, és a két énekkar, együttesen 80 fő, a délutáni egybepróbálás után este közös koncertet adott, amelyen az akkori kispapok gregorián kórusát a felejthetetlen Vág Imre atya vezényelte, aki a dallamívek előcsalogatása közben maga is hasonlatossá vált a quilismákhoz. Rómában tanulta a vezénylési módot, s időnként a könyökével intett be, vagy éppen a lábával, ha mindkét keze és arca-mimikája foglalt volt — tartotta róla a fáma, időségekben féltő tiszteletet, fiatalokban némi kuncogást kiváltva. A hangversenyt és püspöki misét baráti együttlét követte szerény szendvicsvacsorával, amit a közeli Oskola-utcában lakó piarista atya konyhájában készítettek szorgos szoprán-kezek, de lehet, hogy az alt is közbeszólt némi mustárral. A két énekkar barátságát pedig egy kép ajándékozása pecsételte meg: a szegedi énekesek a Szent Ceciliát ábrázoló műnyomatot a közös hangversenyre utaló sorokkal látták el, és bekeretezve a makóiaknak adták. A késő esti vonaton az énekesek patrónája Makóra utazott, s attól kezdve évtizeden át díszítette az emeleti próbatermet, türelmesen hallgatva az egyre szaporodó tremolókat, amelyek a hölgytagok korosodását hallhatóan jelezték.

Mindezt azért tartottam leírandónak, mert könyvében az énekes hitéletet idézi föl az orgonák segítségével a tudós szerző. A szabadkai egyházmegye 1920-ban a kalocsai érsekség területéből különült el, néhány év múlva már apostoli kormányzóság formájában, aminek hírül vételét követően az akkori érsek, Váradi Lipót Árpád sóhajtott néhányat s négy nap múlva meghalt (1923). Önállóságát püspökségként 1968-ban nyerte el s jelenleg 116 plébániája, ugyanennyi temploma, imaháza van. Következésképpen ennyi orgonája lehetne, ha a háború nem szól közbe.

Miocs József még 1973-ban összeírta az orgonákat, s ennek adatai találhatóak egybegyűjtve, színes vagy fekete-fehér fényképektől kísérve. A nagy gonddal összeállított adatgyűjtemény 85 orgonát ismertet, 43 színes és 35 fekete-fehér fénykép segítségével. Végignézve ennyi orgonát, a szerzőnek gratulálni kell, mert rendkívül tanulságos, sőt megható látni a falusi orgonákat, néha csak romjaikat s felidézni az egyházi éneklés, a magyar kórusmozgalom emlékeit, a hívek áldozatkészségét, a plébánosok buzgóságát, a kántorok hivatásszeretét. Mennyi önzetlenség rejtezik az Isten dicsőségére szóló énekben és zenében!

Török József